

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1857/2022
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“ са седиштем у Београду, кога заступа Александар Будалић адвокат из ..., ради исплате разлике зараде, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1663/21 од 28.04.2021. године, исправљене решењем истог суда Гж1 1663/21 од 17.11.2021. године, на седници одржаној 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1663/21 од 28.04.2021. године, исправљена решењем истог суда Гж1 1663/21 од 17.11.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 801/17 од 17.12.2018. године, а захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, **ОДБИЈА**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка од 82.007,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 801/17 од 17.12.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да му тужени на име накнаде штете због мање исплаћене зараде за период од марта 2014. закључно са јануаром 2015. године исплати појединачне новчане износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки новчани износ од дана доспелости до исплате, и да на наведене износе надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање у корист тужиоца уплати припадајуће доприносе по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.400,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1663/21 од 28.04.2021. године, исправљеном решењем истог суда Гж1 1663/21 од 17.11.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је означена првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је

усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова поступка, а тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове од 106.103,08 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка од 12.000,00 динара, док је ставом четвртим изреке одбијен захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужени због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са предлогом да се о истој расправља применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

С обзиром да је ревизија туженог дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11...10/23), то није било потребе да се о истој одлучује као посебној ревизији.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. а у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је до 31.12.2013. године био у радном односу код Привредног друштва „Колубара Метал“ д.о.о., када је ово привредно друштво статусном променом припојено ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац. Тужени је правни следбеник друштва стицаоца РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац. Одредбом члана 11. уговора о припајању одређено је да је друштво стицалац као послодавац следбеник дужно да на запослене друштва преносиоца примењује општи акт друштва преносиоца – послодавца претходника, најмање годину дана од дана извршене статусне промене – промене послодавца у складу са чланом 150. Закона о раду. У периоду од јануара 2014. до фебруара 2015. године, послодавац следбеник је на основу Споразума закљученог са синдикатом утврђивао посебну цену радног сата за огранак „Колубара Метал“, у нижој вредности од вредности цене рада одређене за остале запослене. Код послодавца следбеника закључен је нов Колективни уговор у фебруару 2015. године. Потраживање тужиоца представља разлику између зараде исплаћене тужиоцу (према утврђеној цени радног сата из Споразума са синдикатом) и зараде осталих запослених код туженог обрачунате по вишој цени радног часа.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужени био у обавези да годину дана од припајања примењује Колективни уговор код ПД „Колубара Метал“ д.о.о. Вреоци од 22.07.2012. године. Огранак „Колубара Метал“ је пословао са губитком, те су у складу са чланом 33. став 3. назначеног Колективног уговора закључивани споразуми којима је утврђивана вредност радног сата за Огранак „Колубара Метал“ и у складу са којима је тужиоцу обрачунавана зарада. Како је тужени правилно обрачунао и исплаћивао тужиоцу зараду према вредности радног сата утврђеног наведеним споразумима, који нису оспорени и који производе правно дејство, првостепени суд је као неоснован одбио постављени тужбени захтев тужиоца.

Другостепени суд је усвајајући жалбу тужиоца, преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтав за исплату разлике зараде тужиоцу. По оцени другостепеног суда погрешно је примењено материјално право, јер је првостепени суд занемарио да се запосленима гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте врсте остварен код послодавца, у смислу одредбе члана 104. став 2. и 3. Закона о раду. Тужени није могао да примени Колективни уговор послодавца претходника и да са овлашћеним синдикатом закључи споразуме о вредности радног часа за запослене у Огранку „Колубара Метал“ који су у мањој вредности од вредности радног часа одређеног за запослене у осталим организационим јединицама. Према ставу другостепеног суда послодавац следбеник је у року из члана 150. Закона о раду, имао могућност да измени опште акте и закључи нови колективни уговор и изједначи коефицијенте за радна места и на тај начин испуни законску обавезу да запосленима исплаћује једнаку зараду за исти рад, као што је то учинио након истека годину дана. Из ових разлога првостепену пресуду је преиначио, а тужбени захтев тужиоца усвојио.

По оцени Врховног суда овакво становиште другостепеног суда заснива се на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 147. Закона о раду, прописано је да у случају статусне промене, односно промене послодавца, у складу са законом послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца, док је одредбом члана 150. истог закона, прописано да је послодавац следбеник дужан да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока: 1) истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника; 2) код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор.

По члану 104. став 2. и 3. Закона о раду, запосленом се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварује код послодавца. Под радом исте вредности се подразумева рад за који се захтева исти степен стручне спреме, иста радна способност, одговорност, физички и интелектуални рад.

Одредбом члана 33. став 1. Колективног уговора „Колубара метал“ (који је тужени као послодавац следбеник наставио да примењује у наведеном периоду) предвиђено је да се вредност радног часа за текућу годину утврђује за сваки месец у висини вредности радног часа за најједноставнији рад, који се примењује код оснивача ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, а евентуалну већу вредност, уговорне стране могу споразумно накнадно утврдити. Према ставу 3. истог члана, ако се у току календарске године битно промене околности на основу којих је утврђена вредност радног часа за најједноставнији рад, уговорне стране ће га споразумно променити.

Полазећи од наведених норми, погрешно је другостепени суд оценио да је тужени требало да донесе нови колективни уговор и пре истека годину дана од промене послодавца. Међутим, према наведеним одредбама тужени је био у обавези да најмање годину дана од припајања примењује колективни уговор Привредног друштва „Колубара метал“, што је он и учинио, а одступање од тога предвиђено је само уколико пре истека тог рока истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника или ако код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор, а што се у конкретном случају није догодило. Тужени је вршио обрачун зараде тужиоцу према вредности једног радног часа, утврђену споразумима

(чија измена није тражена, у смислу члана 33. став 3. Колективног уговора) и у складу са општим актом послодавца претходника и законом, а наведена одредба члана 33. КУ је давала могућност да се вредност радног часа одређује у висини и у нижем износу од цене рада код туженог и то на основу споразума са синдикатом. Супротно ставу другостепеног суда, ниједном одредбом закона или општег акта није предвиђено да је тужени требало да закључи нови колективни уговор пре истека годину дана (осим у законом наведеним случајевима). Према томе, правилно је првостепени суд одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду разлике зараде, јер та разлика није последица неоправданог вредновања истог рада, како погрешно закључује другостепени суд, већ је резултат примене императивних норми.

Такође, правилно се ревизијом указује да другостепени суд није утврдио да су у конкретном случају у питању зараде за исти рад, односно рад исте вредности, код запослених који су преузети из Привредног друштва „Колубара метал“ и других запослених код туженог, с обзиром да се тек након тога може применити наведено начело, односно гаранција једнаке зараде. Наиме, чак и у ситуацији када сви запослени на пословима неког радног места, обављају исте послове, а остварују различиту зараду, то не води несумњивом закључку да је дошло до повреде принципа једнаке зараде за исти рад, већ се та тврдња мора и доказати, јер зарада запосленог зависи између осталог и од радног доприноса запосленог, одговорности, као и радног учинка.

Из наведених разлога другостепена пресуда је преиначена, одбијена жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, сагласно члану 416. став 1. ЗПП.

Туженом су досуђени трошкови ревизијског поступка, с обзиром на успех у поступку по ревизији, па су обавезани тужилац да туженом накнади одређене трошкове у износу од 82.007,00 динара и то за састав ревизије 18.000,00 динара и на име судских такси на ревизију 25.603,00 динара и ревизијску одлуку 38.404,00 динара, сагласно одредбама члана 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку, важећој АТ и Закону о судским таксама. Туженом није признато увећање трошкова за 20% на име ПДВ, јер његов пуномоћник није пружио доказ – рачун о извршеним услугама, на основу којег је од туженог наплаћен износ овог трошка увећан за порез на додату вредност.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**